

2022/2081(DEC)

31.1.2023

STANOVISKO

Výboru pre dopravu a cestovný ruch

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2021,
oddiel III – Komisia a výkonné agentúry
(2022/2081(DEC))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Gheorghe Falcă

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta zistenie Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“), že konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2021 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu Únie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že odhadovaná chybovosť vo výdavkoch sa z úrovne 2,7 % v predchádzajúcom roku, ktorá sa už považovala za významnú a veľmi rozšírenú, zvýšila na 3 %, a odporúča Európskej komisii, aby zlepšila monitorovanie výdavkov, napr. vysvetlením pravidiel a postupov mechanizmov financovania, ako aj zlepšením monitorovacích mechanizmov všade tam, kde je to možné, s cieľom minimalizovať riziká spojené s vysokorizikovými výdavkami, napríklad pri financovaní z Nástroja na prepájanie Európy (NPE);
2. zdôrazňuje, že všetky inštitúcie EÚ musia dodržiavať nariadenie o rozpočtových pravidlách a prísne normy riadenia;
3. konštatuje, že medzi odhadom rizika pri platbe vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ¹ (1,9 %) a vo výročnej správe Európskeho dvora audítorov o plnení rozpočtu EÚ (3 %) je značný rozdiel; nabáda Komisiu, aby preskúmala tieto mechanizmy vnútornej kontroly na základe odporúčaní Dvora audítorov;
4. konštatuje, že pandémia sa ešte neskončila, objavujú sa nové varianty a je potrebná neustála ostražitosť. Inflácia dosiahla úrovne, ktoré sme v posledných desaťročiach nezažili, takže sa znížila skutočná finančná kapacita rozpočtu EÚ, ktorá sa aktualizuje pevným deflátorom vo výške 2 %, čo je výrazne pod skutočnou úrovňou inflácie. Napätie v dodávateľskom reťazci prispieva k vysokým inflačným tlakom a ovplyvňuje otvorenú strategickú autonómiu EÚ;
5. víta zistenie uvedené vo výročnej správe Komisie o vnútorných auditoch vykonaných v roku 2021², že Generálne riaditeľstvo pre mobilitu a dopravu má zavedený účinný systém vnútornej kontroly s cieľom pomôcť zabezpečiť podporu, monitorovanie a presadzovanie práva EÚ v členských štátoch;
6. víta osobitnú správu Dvora audítorov 05/2021: Infraštruktúra pre nabíjanie elektrických vozidiel. Oceňuje úspech Komisie pri presadzovaní spoločnej normy EÚ pre zástrčky na nabíjanie elektrických vozidiel, poukazuje na pretrvávajúce prekážky cestovania v rámci EÚ elektrickými vozidlami a predkladá odporúčania;
7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že neskoré prijatie VFR na roky 2021 – 2027 posunulo prijatie právnych aktov, ktorými sa stanovuje nová generácia programov, čo oddialilo vykonávanie programov v rámci zdieľaného riadenia na rok 2022, takže časti rozpočtu na rok 2021 boli prenesené do budúcich rokov a hrozí, že budú ovplyvnené vysokou mierou inflácie;

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2021_sk

² https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/252903/annual_internal_audit_report_web-10.06.pdf

8. konštatuje, že takmer tri štvrtiny financovania obnovy a odolnosti súvisiace so zmierňovaním a riešením zmeny klímy sa zameriavajú na energetickú transformáciu a budovanie udržateľnej dopravy s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050; zdôrazňuje potrebu podporovať dopravné projekty, ktoré spĺňajú požiadavky nadčasovej, udržateľnej európskej dopravnej siete;
9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že VFR neposkytuje silný signál na investície do infraštruktúry, ani neuprednostňuje dokončenie TEN-T (žiadne zvýšenie finančného krytia NPE na dopravu, žiadne explicitné vyhradené financovanie v rámci plánu obnovy na dopravu);
10. konštatuje, že posledná výzva na predkladanie návrhov v rámci programu NPE na roky 2014 – 2020 bola dokončená v roku 2021, pričom sa vybralo 77 akcií s celkovým príspevkom NPE vo výške viac ako 280 mil. EUR, čo viedlo k celkovým investíciám v hodnote viac ako 500 mil. EUR. Vyjadruje však poľutovanie nad tým, že prvá výzva na predkladanie návrhov v rámci NPE na roky 2021 – 2027 bola uverejnená až v septembri 2021 a prvé záväzky boli prijaté v polovici roka 2022 z dôvodu oneskorených rokovaní o VFR na roky 2021 – 2027;
11. berie na vedomie, že na odvetvie dopravy NPE boli viazané rozpočtové prostriedky na rok 2021 pridelené na prvý súbor 13 výziev na predkladanie návrhov, a to, že bolo predložených viac ako 400 návrhov. V súčasnosti prebieha hodnotenie týchto návrhov a v roku 2021 sa v súvislosti s výzvami nepoužili žiadne platobné rozpočtové prostriedky. Výber sa týkal štúdií zameraných na prípravné kroky pre budúce práce v rámci programu NPE na roky 2021 – 2027 so zameraním na výstavbu infraštruktúr udržateľných druhov dopravy pozdĺž koridorov základnej siete. Okrem toho uplynula lehota uzávierky mechanizmu kombinovaného financovania, ktorý zahŕňal 45 projektov spolufinancovaných v rámci týchto dvoch priorít (ERTMS a alternatívne palivá) s celkovým príspevkom z NPE viac ako 305 mil. EUR, čím sa podporili celkové oprávnené náklady vo výške viac ako 1,2 mld. EUR;
12. konštatuje, že k 31. decembru 2020 Európsky fond pre strategické investície podporil investície do dopravnej infraštruktúry vo výške približne 9,3 mld. EUR na podporu dopravných sietí a ekologickejších vozových parkov a na zníženie preťaženia a úzkych miest;
13. víta posúdenie nariadenia 913/2010 (nariadenie o koridoroch železničnej nákladnej dopravy), ktoré dokončilo GR MOVE a v ktorom sa dospelo k záveru, že súčasný právny rámec nepostačuje na dosiahnutie ambiciózných cieľov v oblasti železničnej dopravy stanovených v Zelenej dohode a rozpracovaných v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu. Touto myšlienkou sa zaoberalo preskúmanie nariadenia o TEN-T a dokončí sa v roku 2023 revíziou koridorov železničnej nákladnej dopravy;
14. nabáda, aby sa nadviazalo na veľký úspech Európskeho roka železníc 2021, ktorý zahŕňal sériu podujatí, kampaní a iniciatív na podporu železničnej dopravy ako udržateľného, inovatívneho a bezpečného spôsobu dopravy, pričom zdôrazňuje jeho prínos pre ľudí, hospodárstvo a klímu a zameriava sa na zostávajúce výzvy v snahe vytvoriť skutočný jednotný európsky železničný priestor bez hraníc. Pripomína vynikajúce environmentálne vlastnosti železničnej dopravy, ktorú Komisia stanovila za jednu zo svojich priorít v rámci akčného plánu na podporu diaľkovej a cezhraničnej osobnej železničnej dopravy. Vyzýva na prijatie opatrení na zintenzívnenie investícií do železničnej dopravy a do harmonizácie a štandardizácie systému, ale aj na zlepšenie možností financovania s cieľom stimulovať investície do dokončenia ERTMS. Vyzýva na prijatie opatrení na zintenzívnenie investícií do

multimodálnych osobných a logistických platforiem;

15. oceňuje návrhy FuelEU Maritime, Refuel Aviation, nariadenie o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (AFIR) vypracované GR MOVE a ďalšie návrhy Fit for 55, na ktorých GR MOVE spolupracovalo. Zdôrazňuje, že vykonávanie AFIR má zásadný význam pre splnenie väčšiny všetkých návrhov;
16. víta spustenie nového akčného plánu NAIADES III s názvom Podpora nadčasovej európskej vnútrozemskej vodnej dopravy, ktorý je zosúladený s novým viacročným finančným rámcom (2021 – 2027) a zameraný na presun väčšieho objemu nákladnej dopravy na vnútrozemské vodné cesty. Zdôrazňuje, že európska harmonizácia a normalizácia v záujme kvalitnej splavnosti a vybavenia, ako aj riadne financovanie sú v tejto súvislosti kľúčové, a požaduje ďalšie opatrenia a investície s cieľom vybudovať dopravný systém, ktorý je odolnejší voči zmene klímy;
17. víta aktivitu GR MOVE v roku 2021 pri podpore čo najlepšieho pokroku Medzinárodnej námornej organizácie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, keďže globálny prístup je kľúčovým prvkom na dosiahnutie cieľa stanoveného v Parížskej dohode;
18. víta skutočnosť, že program NPE – Digitalizácia obsahuje nové vysokokapacitné sieťové pripojenia na sociálno-ekonomické faktory a veľmi kvalitné pripojenia pre miestne komunity na zabezpečenie digitálnej transformácie a že program NPE – Digitalizácia prispel do rozpočtu na rok 2022 sumou 4 284 mld. EUR na stratégiu pre adaptáciu na zmenu klímy na rok 2021;
19. víta nové výskumné a inovačné projekty spustené v roku 2021 z programov Horizont 2020 a Horizont Európa vrátane prelomových projektov týkajúcich sa železníc, zelených letísk a prístavov, nových partnerstiev/spoločných podnikov, ako aj začatie misií súvisiacich s klímou, ktoré predstavovali 0,5 mil. EUR výdavkov GR MOVE len v rámci programu Horizont 2020;
20. víta skutočnosť, že Komisia v roku 2021 spustila partnerstvo pre vodnú dopravu s nulovými emisiami z programu Horizont Európa. Zdôrazňuje potrebu podporovať technológie pohonu z obnoviteľných zdrojov pre európsku námornú dopravu, ako sú palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, elektrická energia z pobrežnej elektrickej siete, pohonné systémy využívajúce veternú energiu, udržateľné biopalivá a akékoľvek iné ekologické inovačné technológie;
21. víta ambíciu usilovať sa o klimatickú neutralitu v európskych programoch pre mládež, napríklad dodatočnou ekonomickou podporou cestovania nízkouhlíkovými dopravnými prostriedkami v rámci programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity³;
22. víta preskúmanie Dvora audítorov č. 05/2021 týkajúce sa rámca EÚ pre veľké projekty dopravnej infraštruktúry a vyjadruje poľutovanie nad jeho zisteniami, ktoré sa týkajú výrazného prekročenia nákladov a časových oneskorení projektov; žiada Komisiu, aby spolu s Dvorom audítorov, úradom OLAF a Európskou prokuratúrou ďalej pozorne monitorovala dopravné projekty Únie, zlepšila proces a predložila Európskemu parlamentu a národným parlamentom výročnú správu o vykonávaní, v ktorej sa uvedú opatrenia prijaté na zabezpečenie dokončenia siete TEN-T; zdôrazňuje, že závery

³ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/258050/Detailed%20replies_EP%202027.10.2022.pdf

preskúmania Európskeho dvora audítorov č. 05/2021 sú v súlade s jeho predchádzajúcimi obavami; v tejto súvislosti pripomína osobitnú správu č. 10/2020 s názvom Dopravné infraštruktúry EÚ: potreba rýchlejšej realizácie megaprojektov, aby sa včas prejavili účinky siete;

23. žiada Komisiu, aby spolu s Dvorom audítorov a úradom OLAF pozorne monitorovala dopravné projekty EÚ; považuje to za nevyhnutné nielen na zaručenie transparentnosti, ktorá zabráni korupcii a zneužívaniu peňazí daňových poplatníkov, ale aj na zabezpečenie toho, aby sa neohrozili najvyššie bezpečnostné normy pre používateľov;
24. víta analýzu Európskeho dvora audítorov týkajúcu sa začlenenia piatich horizontálnych prioritných oblastí do právnych predpisov EÚ⁴; s poľutovaním berie na vedomie slabú úroveň začlenenia rodového hľadiska do 11 preskúmaných programov, ktoré zahŕňajú program Horizont Európa a Európsky fond regionálneho rozvoja, v rámci ktorých sa financujú projekty súvisiace s dopravou;
25. zdôrazňuje, že financovanie revízie siete TEN-T musí náležite zohľadniť potrebu rozšírenia prepojenia s východným susedstvom a zamerať sa naň, aby sa zabezpečila prepojenosť krajín a regiónov zasiahnutých ruskou útočnou vojnou, ako je Ukrajina alebo Moldavsko, pričom treba revidovať priority východných členských štátov so zreteľom na chýbajúce cezhraničné prepojenia. Žiada tiež Komisiu, aby navrhla dopravné spoločenstvo EÚ – východná Európa alebo Východné partnerstvo vrátane investičného rámca pre východnú Európu; v tejto súvislosti trvá na tom, aby sa už neodďaľovalo prijatie Bulharska a Rumunska do schengenského priestoru, aby sa zabezpečilo plynulé dopravné spojenie na východ. Okrem toho to pomôže znížiť náklady spoločností mimo schengenského priestoru;
26. poukazuje na to, že TEN-T významne prispieva k dosiahnutiu politických cieľov EÚ v prístupovej a susedskej politike, najmä prostredníctvom cezhraničných projektov, a keďže udržiavanie a posilňovanie úzkych dopravných spojení s tretími krajinami v rámci TEN-T a ďalšia integrácia partnerov zo západného Balkánu a Východného partnerstva majú preto pre EÚ veľký význam;
27. zdôrazňuje význam ďalšej a lepšej integrácie najvzdialenejších regiónov, partnerských krajín z Európskej zóny voľného obchodu, dopravného spoločenstva juhovýchodnej Európy a podpory lepšieho prepojenia s okrajovými oblasťami EÚ; naliehavo žiada, aby sa zverejnili osobitné výzvy na dopravné spojenia slúžiace najvzdialenejším regiónom a v digitálnom sektore na modernizáciu podmorských káblov;
28. žiada, aby sa zvýšil objem rozpočtových prostriedkov NPE II v rámci súčasného VFR s cieľom zohľadniť všetky strategické priority a aby sa v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci vytvoril balík dodatočných rozpočtových prostriedkov určených na „vonkajšiu dopravu“ v rámci NPE III s cieľom posilniť spoluprácu s tretími krajinami, pokiaľ ide o cezhraničné projekty a zavádzanie infraštruktúry;
29. žiada Komisiu, aby monitorovala rastúce riziko vyvolania podmienených záväzkov voči rozpočtu EÚ v súvislosti s nezákonnou a neoprávnenou vojenskou agresiou Ruska voči

⁴ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreport-Performance-2021/annualreport-Performance-2021_SK.pdf

Ukrajine a aby podľa potreby prijala opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby si nástroje na zmiernenie rizika zachovali dostatočnú kapacitu;

30. berie na vedomie nízku sumu platobných rozpočtových prostriedkov vo výške 2 miliónov EUR na vojenskú mobilitu, ktorá funguje s poľutovaniahodným nízkym finančným krytím; pripomína zníženie rozpočtu na vojenskú mobilitu z 5,9 miliardy EUR na 1,69 miliardy EUR, ako v roku 2020; požaduje rýchle a výrazné zvýšenie rozpočtových prostriedkov pridelených na vojenskú mobilitu s cieľom prispôsobiť sieť TEN-T novému geopolitickému prostrediu a zlepšiť a rozvíjať infraštruktúru dvojakého použitia, ktorá si vyžaduje strategickú úlohu pri uspokojovaní súčasných a budúcich potrieb; zdôrazňuje, že treba zlepšiť schopnosť EÚ posudzovať a kontrolovať vlastníctvo a investície v oblasti strategickej infraštruktúry, čo je kľúčový aspekt na zaručenie bezpečnosti EÚ a našich občanov;
31. víta akčný plán vojenskej mobility 2.0 a spoločné oznámenie o politike EÚ v oblasti kybernetickej obrany, ktoré predložili Európska komisia a vysoký predstaviteľ s cieľom riešiť zhoršujúce sa bezpečnostné prostredie po nezákonnej a neodôvodnenej agresii Ruska voči Ukrajine a posilniť schopnosť EÚ chrániť svojich občanov a infraštruktúru; oceňuje vykonávacie nariadenie Komisie, ktorým sa vymedzujú požiadavky na dopravnú infraštruktúru potrebné pre dvojakú civilnú a vojenskú mobilitu. Víta rozhodnutie rozšíriť flexibilitu zostávajúcich fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 vrátane REACT-EU;
32. požaduje lepšie prepojenú a chránenú infraštruktúru a zefektívnenie regulačných otázok; vyzýva na posilnenie spolupráce s NATO a kľúčovými strategickými partnermi, ako sú USA, Kanada a Nórsko, a zároveň na podporu prepojenosti a dialógu s regionálnymi partnermi a krajinami zapojenými do procesu rozširovania, ako sú Ukrajina, Moldavsko a partneri zo Západného Balkánu;
33. vyzýva na identifikáciu možných nedostatkov v infraštruktúre, ktoré budú podkladom pre budúce opatrenia s cieľom stanoviť priority zlepšení a integrovať požiadavky na dodávateľský reťazec palív na účely podpory rozsiahlych presunov vojenských síl v krátkom čase;
34. vyzýva na digitalizáciu administratívnych postupov týkajúcich sa colnej logistiky a systémov vojenskej mobility; zdôrazňuje, že je nevyhnutné investovať do opatrení na ochranu dopravnej infraštruktúry pred kybernetickými útokmi a inými hybridnými hrozbami;
35. víta osobitnú správu Dvora audítorov č. 27/2021 o investíciách do cestovného ruchu spolufinancovaných z prostriedkov EÚ, v ktorej sa posudzuje účinnosť financovania z EFRR/KF pre verejné investície do cestovného ruchu, ako aj pokrok Komisie v postupe transformácie cestovného ruchu, ktorý bol vypracovaný na dosiahnutie digitálnej a zelenej transformácie odvetvia, a vyzýva Komisiu, aby vykonala odporúčania, ktoré sú v ňom uvedené; konštatuje, že Komisia musí vykonať ex post hodnotenie podpory z EFRR na obdobie 2014 – 2020 do konca roka 2024. pripomína žiadosť Parlamentu o vytvorenie nového rozpočtového riadku pre cestovný ruch s cieľom podporiť toto odvetvie, ktoré vážne zasiahla pandémia COVID-19 a ktoré v súčasnosti trpí energetickou krízou a infláciou; vyzýva Komisiu, aby vypracovala novú stratégiu pre odvetvie cestovného

ruchu a plán udržateľného cestovného ruchu;

36. upozorňuje na osobitnú správu Dvora audítorov č. 15/2021, v ktorej sa poukazuje na to, že počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 neboli práva cestujúcich v leteckej doprave napriek aktom Komisie plne chránené; vyzýva Komisiu, aby lepšie informovala o právach cestujúcich v leteckej doprave;
37. víta zriadenie Európskej výkonnej agentúry pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA), ktorá prevezme činnosti Výkonnej agentúry pre inovácie a siete (INEA), a očakáva uverejnenie jej výročnej správy o činnosti za rok 2021; víta zmenu názvu s cieľom obsiahnuť aj rozmer klímy; takisto víta aj jej nový prístup spočívajúci v čiastočnom a postupnom financovaní z NPE s cieľom zabezpečiť dodržiavanie termínov projektu;
38. konštatuje, že na konci decembra 2021 malo GR MOVE 420 zamestnancov vrátane externých zamestnancov (zmluvných zamestnancov a vyslaných národných expertov). Vyzýva úrad EPSO, aby upravil výberové konanie v súlade s odporúčaniami osobitnej správy Európskeho dvora audítorov č. 23/2020 s cieľom priamo zamestnať špecialistov na trvalé pozície alebo úplne upustiť od systému EPSO pre špecialistov a vypracovať nový cielený postup prijímania zamestnancov podobný postupu ECB;
39. navrhuje udeliť Komisii a jej výkonným agentúram absolútorium za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2021 v oblastiach doprava a cestovný ruch.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	31.1.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 38 - : 1 0 : 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Achille Variati

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

38	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

1	-
ECR	Peter Lundgren

1	0
ID	Philippe Olivier

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania